

VOJNI MANEVRI NA PACIFIKU MED KITAJSKO IN FORMOZO

PEARL HARBOR, 22. julija—Ameriški admiral Arthur W. Radford, ki je poveljnik ameriškega pacifičnega vojnega brodovja, je objavil, da se nahaja močno ameriško vojno brodovje na manevrih v ožini med otokom Formozo in celinsko Kitajsko, ki je pod komunistično upravo.

Po porazu nacionalističnih čet generala Čiang Kajšeka, ki se je umaknil na otok Formozo, je dal ameriški predsednik Truman oddelek ameriške vojne mornarice na Pacifiku nalog, da se razvrsti v ožini med otokom Formozo, kamor se je naselil Čiang Kajšek s svojimi četami in celinsko Kitajsko, ki je v komunističnem rokah. Namen te zapovedi je bil ta, da prepreči komunistom, da se ne bi mogli vkratiti na Formozo.

Tukaj zavpušča soprogo Berntho, rojeno Schumer, doma iz sv. Lovrenca pri Mariboru. Pogreb se vrši v petek zjutraj iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in si novi, 458 E. 152 St.

JOSEPH PENKO

Po doljšem bolehanju je preminil na svojem domu Joseph Penko, star 45 let, stanujoč na 740 E. 236 St. Rojen je bil v vasi Petelinje pri Št. Petru, fara Slavonija na Krasu. V Ameriki se je nahajjal 32 let in je bil zaposlen zadnjih 24 let pri Apex Mfg. Co.

Tukaj zavpušča soproga Berntho, rojeno Schumer, doma iz sv. Lovrenca pri Mariboru. Pogreb se vrši v petek zjutraj iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in si novi, 458 E. 152 St.

Zalostna vest

Mr. Dominik Blatnik iz 18604 Kildeer Ave. je prejel iz stare domovine pismo, v katerem mu sporočajo žalostno vest, da mu je prošli mesec umrla ljubljena mama Julija Blatnik, ki je dosegla častitljivo starost 87 let. Pojavnica je bivala v Podhosti, fara Toplice pri Novem mestu. Podlegla je starostni onemogočnosti. Tukaj zavpušča hčer in dva sinova, tu v Ameriki pa poleg sina Dominika, tudi sina Frančka, bivajoč na W. 130 St., in hčer Mrs. Marian Cimperman na E. 237 St. Bodlji lahka domača gruda!

Živ po padcu 165 čevljev

CHAMONIX, Francija, 22. julija—To mesto, ki se nahaja na podnožju francoskih Alp v bližini italijanske meje, je dobitno vest, ki je v alpinski turistični edinstvenega značaja.

Angleški študent Hamish G. Nicol je plezel v bližini Chamonixa po takozvanem "Masivu," ogromnem kompleksu strmin in prepadov, ko mu je spodletelo in je padel v globino 165 čevljev. Pri tem silnem padcu pa se mu ni zgodilo drugega kot da si je zlomil čeljust.

Britanski turist je imel še srečo, da so bili v bližini drugi plezalci—turisti, ki so bili priča nesrečnemu dogodku, našli Nicola v prepadu in ga v nosilnico preneseli v bolnico v Chamoniux.

MOSSADEGH— ZMAGOVALEC

TEHERAN, 22. julija—Spodnja zbornica je soglasno izglasala zaupnico Mossadeghu, ki naj še nadalje vodi iransko politiko.

Iz Haaga na Nizozemskem je prišlo poročilo, da je Velika Britanija svojo pravdo pri mednarodnem razsodišču radi petrolejskega sporu izgubila. Sodišče se je postavilo na stališče, da ni kompetentno spustiti se v anglo-iranski petrolejski spor.

"UNION SHOP" JE POGOJ

PITTSBURGH, 21. julija—Izvršni odbor unije CIO je v stavki v industriji jekla zavzel naslednje stališče: "Union shop"—to je, članstvo delavstva, pri uniji je osnovni pogoj, na katerega mora industrij jekla priznati, če naj se konča stavka. V ostalem naj obvezajo priporočila, ki jih je izdal urad za stabilizacijo mezd.

Iz Akrona se poroča, da je nastop polija v tem mestu in v okoli-

Nov grob

Skavtje so— špijoni . . .

PRAGA, 22. julija—Pod komunistično vlado v Pragi se je začela čistka tudi v skavtskih organizacijah. Pred sodiščem se je moral zagovarjati sedem voditeljev mladih skavtskih organizacij, ki so stali pod obtožbo, "da so hoteli nasilno vreči češkoslovaški politični režim." Sedmi obtoženi je bil oproščen.

Obsojeni skavtje so se imeli zagovarjati tudi radi tega, ker so bili v službi britanske špijone oziroma so se dali na razpolago Britancem, da iz njih zraste potreben kader, ki ga rabi britanska špijonažna služba v tujini.

Manevri se vršijo istočasno, ko se nahaja na otoku Formozo ameriški general William M. Fechteler, šef ameriških pomorskih operacij pri kitajskemu nacionalističnemu generalu Čiang Kajšeku.

Manevri imajo nadalje poleg splošnih nalog, da se mornarji vežbajo v vojaških akcijah, pilotje pa v odletih, tudi ta cilj, da pokažejo komunistični Kitajski mornariško pripravljenost Amerike za vsak slučaj....

Manevri kot so, so v teh vodah med Kitajsko in Formozo prvi te vrste, od kar so se začele sovražnosti na Koreji.

MILIJON MLADINSKIH ZLOČINCEV

NEW YORK, 22. julija—Martha M. Eliot je za osrednji zvezni varnostni urad izjavila, da je v Zedinjenih državah milijon otrok na leto, ki pridejo navzkriž z obstoječimi zakoni. Kriminal med mladino v Zedinjenih državah je v naraščaju in sedanja sredstva za pobiranje tega kriminala so nezadostna in nesodobna.

Martha Eliot je podala gornje ugotovitve na sestanku "Ameriške socialne dobrodelne zvezne."

ALI NI SREDSTVA ZOPER POLIO?

Pojavi polia razburjajo ameriško javnost. Dr. Hart Van Riper, ki je direktor "Narodne ustanove za pobiranje otroške paralize," je najavil, da so zdravnički na potu novih iznajdb, ki da bodo odstranili posledice na stopa polia, ki se kažejo predvsem v ohromelosti. Ni pa verjetno, da bi se začela učinkovita križarska vojska zoper polio že to leto. Cepiva bodo na razpolago še prihodnje leto. Riper je priznal, da znaša porast polia v tem letu 50% v primerjavi na poliu obolelih ljudi vseh starosti v letu 1949.

V Cuyahoga County beleži nastop polija rekord. Leto 1949 je bilo sicer epidemično leto, epidemija pa je nato ponehala. V letu 1952 se je zopet pojavila. V letu 1950 je bilo 50 bolnikov manj kar kar leta 1949. Leta 1951 je v celoti obolelo na poliju 163 oseb, v letu 1952 pa se nahaja v Mestni bolnišnici do sedaj že 60 oseb, obolelih na poliju. Uprava bolnišnice toži, da je v zadregi glede pomanjkanja potrebnih bolniških strežnic, ki bi bile večše v zdravljenju polija.

Iz Sioux City, Ia., poročajo, da so starši resno zaskrbljeni radi svojih otrok, ki se morajo dati cepiti zoper polio s cepivom, ki še ni preiskušeno. Oblasti so odredile, da mora iti na cepljenje 16,000 otrok v starosti od enega do enajstih let. Do sedaj je v mestu umrlo 13 ljudi na poliu.

Iz Akrona se poroča, da je nastop polija v tem mestu in v okoli-

ALI NAJ OSTANE KONTROLA NAJEMNIN?

Po novem zakonu o kontrolah se bodo kontrole nad najemninami same po sebi ukinile do 30. septembra 1952, razen v okrajih, ki so proglašeni za take, ki služijo v obrambene namene in kjer je nameščenstvo pri delih za državno obrambo po naravi posla, ki ga opravlja, prisiljeno, da tam biva.

Krajevne uprave izven teh nekritičnih območij pa morajo do 30. septembra izglasovati potrebne zakone, če naj kontrola nad najemninami še ostane. Pa tudi v tem slučaju bo kontrola obstajala do 30. aprila 1953.

V Clevelandu je 141,000 stanovanj, na katerih se plačuje najemnina. Ali naj ta stanovanja ostanejo še pod kontrolo ali ne?

Lastniki hiš pravijo, da ne, ker se je zidalo večje število novih stanovanjskih hiš, kakor pa je bil prirastek družin.

Občinski svetnik (councilman) Stefan Suhajček je napovedal, da bo pravočasno vložil zakonski predlog, da se najemnina podaljša.

Prebivalstvo Kanade

OTTAWA, 22. julija—Kanadsko prebivalstvo je v luč statistike precej nezanesljivo. Zadnje statistike navajajo, da je znašalo število prebivalstva Kanade meseca junija 14,430,000 ljudi. Vendar vladni statistični urad tudi sedaj pristavlja, "da gre za približno ocenitev." Kanadski prirastek bi po tej statistiki znašal zadnje leto 421,000 ljudi.

Kolikor toliko verodostojno število kanadskega prebivalstva, čeprav ne najnovejšega datumata, se suče okrog 12,000,000. Razumljivo je, da spričo prostranosti Kanade in priključitve novih upravnih področij, kakor na primer New Foundland, ni mogoče izvesti točne statistike, ne samo prebivalstva, marveč tudi razporeditve prebivalstva po narodnosti.

Vkljub temu, da bi na prvi pogled dalo Kanadi pečat kmetijsko prebivalstvo, je resnica ravno narobe: Kanadsko mestno prebivalstvo daje pečat kanadskemu življenju.

EGIPT POD VOJAŠKO VLADO

KAIRO, Egipt, 22. julija—Egiptska armada je smatrala, da je dovolj političnih intrig in se je uprla. Računajo, da stoji Egipt pred vojaško diktaturo.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglašale prošli četrtek pri družini Mr. in Mrs. John Grlica na 10102 Reno Ave. in ustilke v spomin zalo hčerkico-prvorodenko. Mati, katere deklisko ime je bilo Elsie Prgel, in dete se dobro počutita v Huron Rd. bolnišnici. Srečni oče je sin poznane družine Mr. in Mrs. John Grlica iz 1551 E. 65 St., ki sta postala prvi starci oče in starja mama. Cestitamo!

"Ne gre za to, kdo nas vodi, ampak za to, zakaj mi sami stremimo!"—Stevenson

STEVENSON IZJAVLJA, DA NAJ GA NE SILIJO V OSPREDJE

CHICAGO, 22. julija—Po svojem včerajnjem nastopu, ki bi naj bil samo pozdrav došlim delegatom, v resnici pa je governor Stevenson podal važne politične izjave, je osebnost Stevensona v ospredju političnih razgovorov. Delegacije za delegacije se izjavljajo za njegovo kandidaturo. To pot governed Stevenson ni tako odločen v odklanjanju, kakor je bil do sedaj. Ali bo konvencija sprejela kandidaturo Stevensona, bo precej odvisno od stališča predsednika Trumana, ki ga bo zavzel do posameznih kandidatov.

Formalni red današnjih zborovanj je bil izčrpan z nastopi posameznih predstavnikov. Med drugimi je govorila tudi vdova Mrs. Eleanor Roosevelt, kateri je zbornica privedila sijajno ovacijsko. Dalje predsednik spodbuje zbornice Rayburn in ameriška poslankinja v Luxemburghu Perle Mesta.

Formalni red današnjih zborovanj je bil izčrpan z nastopi posameznih predstavnikov. Med drugimi je govorila tudi vdova Mrs. Eleanor Roosevelt, kateri je zbornica privedila sijajno ovacijsko. Dalje predsednik spodbuje zbornice Rayburn in ameriška poslankinja v Luxemburghu Perle Mesta.

V komunističnih vrstah s Stalinom na čelu je ena glavnih parol komunističnega upravljanja in družbe "samokritika." O tem vprašanju je ruski diktator Stalin napisal tudi več razprav.)

Stevenson se je bavil z republikanci, katerim je vrgel v obraz, da nimajo potrjenja, da ne vedo, kaj hočejo in da tudi ne bodo dobili mest v upravi ameriškega življenja.

Stevenson v svojih izvajanjih sicer ni nikjer omenil ne negativnega, ne pozitivnega svojega stališča glede morebitne njegove kandidature. Pojava sama, način prednašanja, njegova duševna kakovost in znatenite predteklost pa ga je na mah potisnila v ospredje pred vsemi demokratiskimi kandidatimi.

Stevenson v svojih izvajanjih sicer ni nikjer omenil ne negativnega, ne pozitivnega svojega stališča glede morebitne njegove kandidature. Pojava sama, način prednašanja, njegova duševna kakovost in znatenite predteklost pa ga je na mah potisnila v ospredje pred vsemi demokratiskimi kandidatimi.

Kmalu po njegovem nastopu so izjavljale posamezne delegacije, da so se orientirale Stevensonu v prid, četudi ne v celoti, med tem tudi del ohijske delegacije.

Stevenson se smatra za osebo, ki bo znala držati skupaj demokratsko stranko in preprečiti izstop juga.

Stevenson, tako se povdaran, ni prepantež, dasi je principi pristaš Rooseveltovega "New Deal" in Trumanovega "Fair Deal."

Tudi ta moment se naglaša: Republikanska konvencija je pokazala, da si želi Amerika novih ljudi, čeprav le v okviru stranke. Zato je moral iti senator Taft in zato je bil izbran za republikanskega prvaka, četudi v politiki še nepopisan list, Eisenhower.

Na demokratski strani da je potrebna ista spremembava v stranki. Namesto Trumana naj nastopi nov mož, to pa je po splošnem preprčanju governor Stevenson, ki bi delal v družbi senatorjem Estes Kefauverjem.

Stevenson je zagovarjal samokritiko vsakega posameznika, ki je tajno orožje prave demokracije.

ATENE, Grčija, 22. julija—General Matthew Ridgway se nahaja v svojstvu vrhovnega poveljnika NATO v Grčiji in inspekcijskem potovanju. General Ridgway ostane v Grčiji kakih pet dni. Pregledal bo vojaške ustanove in prekontroliral kakovost grških čet.

V družbi generala Ridgwaya je pri njegovem inspekcijskem potovanju ameriški poslanik v Atenah, John Peurifoy ter grški general.

Grčija je dala v zvezi s Turčijo

svoje čete na razpolago vojaški

organizaciji NATO. Pri tem je grško vlado.

Uradno stališče demokratov

To je bilo izraženo v otvoritvenem govoru governorja Paula Devera iz Mass., ki je obračunal z republikanci in prikazal ameriško življenje pod vodstvom demokratov. Izvajanja governorja Deverja so bila podprtta tako glede notranje, kakor zunanje politike z realnimi podatki: Kako je živel ameriški farmer pod vladom republikov, kako delavec, kako privatni nameščenec, koliko je bilo takrat konkurenč, kakor so propadala banke, kakšna je bila brezposelnost in občinski standard življenja. Leta 1933 je Franklin Roosevelt prevzel republikansko dedčino s 15,000,000 brezposelnih Amerikanov.

</div

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov) 5.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik društva V boj št. 53 SNPJ

CLEVELAND, Ohio—V vročih poletnih dneh, kakršne imamo posebno zadnje tedne, je priporočljivo, da si iščemo utehe v hladnih sencah pod košatimi drevesi. Zato se je tudi naše društvo odločilo za članski piknik, kateri se vrši v nedeljo, 27. julija, in sicer na običajnih prostorih izletniške farme naše Clevelandske federacije na Rt. 6. Chardon in Heath Rd..

Čeprav je naša farma na "Heat" cesti, vas ne sme motiti, kajti tam pod košatimi divjimi orchi je prijetno-hladno, če pa se hočete še bolj ohladiti, pa si kar sezujte čevlje in pojrite v bližnji potok. Znotraj bomo skrbeli, da vas bomo zalačili vedno z mrzlim pivom itd. Prepričan sem, da se bo naše članstvo odzvalo mojemu vabilu. Poskusite priti vsi ter vse na društveni piknik.

Tisti, kateri imate svoje automobile, ste prošeni, da se ustanovite pred Slovenskim delavskim domom na Waterloo Rd. in vzemite s seboj člane, kateri nimajo svojega vozila. Vsi vam bodo hvaležni, ko jim boste storili uslužbo ter jih popeljali na piknik.

Pri tem naj omenim, da je odbor določil pripraviti kosilo za vse, kateri se priglisate ob času pri tajniku društva. Tako je vam mogoče iti na hlad že dopoldne, in tam boste dobili tudi kosilo proti primerni ceni.

Kot predsednik društva apeliram na članstvo, da posečate mesečne seje. V tem letu je smrtna kosa kaj pridna s svojo žetvijo pri našem društvu. Imeli smo že osm smrtnih slučajev v tem letu. Društvo ima z vsakim slučajem stroške, zato moramo prirjeti piknike in priredite, da krijejo te izredne stroške. Prepišam sem, da se vsi člani dovolj zavedate tega našega skupnega vprašanja. Naš tajnik se trudi v polni meri za procvit društva, naša naloga pa je, da žej v vseh ozirih sodelujemo in napredek nam je zajamčen.

S tem tudi vabim ostale naše pridne ter lojalne člane SNPJ drugih društev, da se po možnosti udeležite našega letnega piknika.

Ponovno: pomnite, da kateri želi imeti tam kosilo, mora dati vedeni par dni prej podpisane mu ali pa tajniku društva bratu Durnu. Le na ta način sodelovanja se bo upoštevalo. Pridite še dopoldne, da parkrat vržemo tisto "rešo" na balinarskih prostorih. Otriči bodo tudi dobili proste balončke. Pripeljite svoje s seboj, povejte vašim sinovom in hčerkam, da pridejo na piknik z otroci, da bodo imeli lep dan užitka v prosti naravi.

V upanju, da se bo članstvo odzvalo klicu odbora ter posetilo prihodnje nedeljo piknik društva V boj, št. 53 SNPJ, vabim na veselo svidenje!

John Sorz, predsednik.

JUGOSLAVIJA V ZVEZI DRAMSKIH UMETNIKOV

Beograd.—Začetkom meseca se je vrnila v Jugoslavijo delegacija, ki je zastopala organizacije naših dramskih umetnikov na kongresu evropskih igralcev v Londonu. Na kongresu so ustavili svetovno federacijo dramskih umetnikov (izvajalcev v gledališčih, pri filmu, radijskih in televizijskih postajah). V izvršni odbor je bila izvoljena tudi Jugoslavija, razen nje pa Avstrija, Danska in Italija.

Svetovna federacija dramskih umetnikov se bo oslanjala na načela Združenih narodov ter bo sodelovala z UNESCO in podobnimi mednarodnimi organizacijami. Skrbela bo za zaščito stavnih umetnikov ter za obrambo nacionalnih kulturnih skrbel na tudi za večjo vzajemnost gledaliških umetnikov.

Poslovilni večer

EUCLID, Ohio—Z besedo se ne da zapisati, kar človek čuti v srcu, posebno kadar zasiši prijetno besedo "surprise," obenem pa zagleda same veselje obraze svojih sorodnikov in priateljev. Predno pride malo k sebi, se začne miza polniti z vso-krvnimi dobratimi.

Spretna kuvarica Mrs. Frances Gerchman je napekla in navrila toliko, da se je kar miza sibila. Francka Globokar in Molley Legat sta tako pridno na mizo nosili kot za stavco. Imeli sta glavno vlogo pri vsem tem ter sta jo izvrstno izvršili.

Prav lepa hvala vsem trem. Enako se zahvalimo vsem, ki ste niso mogli udeležiti ter so vseeno prispevali h krasnim darilom, katerih smo prejeli. Spremljala nas bodo na obisku naše rojstne domovine. Tisočkrat hvala sledičem:

Mr. in Mrs. Jos. Legat, Mr. in Mrs. John Globokar, Mrs. Frances Gerchman, Mr. in Mrs. John Yapel ml., Mr. in Mrs. Louis Sajovec, Mr. in Mrs. Frank Rozman, Mr. in Mrs. Frank Benda, Mrs. Antonija Svetek, Mr. in Mrs. George Nagode, Mr. in Mrs. Vine Prrovček, Mr. in Mrs. Joseph Stražiar, Mr. in Mrs. Louis Godec, Mrs. Frances Julia, Mr. in Mrs. F. Brancel, Mr. in Mrs. F. Derdich, Mr. in Mrs. L. Starman, Mr. in Mrs. L. Prosen, Mr. in Mrs. J. Smrtnik, Mr. in Mrs. F. Gorjanc, Mr. in Mrs. Joseph Plevnik st., Mr. in Mrs. Andrew Ogrin, Mr. in Mrs. J. Jacob, Mr. in Mrs. Joe Cannula, Mr. in Mrs. Joseph Medvešek, Mrs. Josephine Blatnik, Mr. in Mrs. F. Rupert, Mr. in Mrs. Ileš, Mrs. Mary Žandar, Mr. in Mrs. R. Gregoire, Mr. J. Gerl in Mr. Field iz Unionville, Ohio.

Hvala tudi muzikantu J. Ludviku za vesele poskočnice ter George Nagode za ganljiv govor nam v slovo. Enako tudi pevcem za lepe pesmi, katere ste nam zapeli.

Torej, pred odhodom na obisk v naše rojstne kraje, se se enkrat vsi prav prisrčno zahvalimo!

Mr. in Mrs. John Yapel;
Mr. in Mrs. John Barkovich.

REKA MORAČA SE BO IZLIVALA V SKADERSKO JEZERO

Nedavno so začeli ob Skaderskem jezeru kopati novo strugo za reko Moračo, po kateri se bo stekala ta reka v Skadersko jezero. Novo strugo bo treba izkopalni v dolžini 3 km, kar bo omogočilo nadaljnja dela za melioracijo poplavnega ozemlja ob Skaderskem jezeru, zlasti na nadaljnjo gradnjo nasipa, ki je sedaj zgrajen v dolžini 9 km. Po tem nasipu bodo pozneje speljali tudi na zadnji del velike jadranske želieznic Beograd-Bar. Ta nasip bo zgrajen tudi čez plitvino jezera med otokoma Vranjinom in Lesendrom, vmes pa bo most, ki bo dolg 130 m. Progo bodo nadaljnje speljali proti morju skoz predor, ki bo dolg 6300 m. Z graditvijo tega nasipa in predora se bo skrajšala pot od Titogradu do Bara na komaj 55 km. Za gradnjo nasipa in kopanje nove struge za Moračo je v družbenem planu Črne gore določenih letos 224 milijonov din, verjetno pa se bo ta znesek še povečal, da se pospeši gradnja tega ključnega objekta Črne gore.

30,000 TON MAGNEZITA ZA NOVO TOVARNO

Konec letosnjega leta bo začela obravnavati velika tovarna krommagnezitne opeke za naša metalurška podjetja—"Magnokrom" v Rankovičevem. Ker bo tovarna potrebovala velike količine magnezita, bodo v rudniku Goleš v Kosmetu, kjer kopljeno rudo z največjim odstotkom magnezita, do konca leta napolnili na novo tovarno 30,000 ton magnezita.

ITALIJA MED SICILO IN KARIBIDO

Volitve, ki so bile 25. maja, so bile sicer samo upravnega značaja in samo na jugu—volila je le tretjina italijanskih volivcev, ostali so glasovali že lani. Toda navlizic temu so bile zadnji čas v središču pozornosti italijanske javnosti in njihov izid je imel tudi močen odmev v tujini. Na njih je namreč prvč prišla do veljave moč prebujenega fašizma. Zato so volitve na italijanskem jugu danes predmet mnogih komentarjev, kajti tu ne gre zgolj za italijanski primer—fašizem ni bil nikdar le domena Italije—temveč za pojavit, ki nima same domačih korenin, ampak je posledica tudi določenih mednarodnih okoliščin. Zategadelj pač ni čudno, če daje celo londonski Times članku o italijanskih volitvah značilen naslov: "Opozorilo v Italiji."

Če bi pa sodili po katoliškem in drugem tisku v Italiji, potem bi se nam zdel odmev na volitve v tujem tisku pretirano velik, kajti ta italijanski tisk začuda podcenjenovalno govor o nevernosti fašizma, ki je bil—lahko rečemo—pravi zmagovalec na volitvah, čeprav tako De Gasperi kakor Togliatti pirujeta nad zmago, ki naj bi jo njuni stranki izbojevali 25. maja. Fašizem skušata omalovažujejo pokazati za posebnost Juga in njegov uspeh za trenutno propagandno prevaro politično zaostalih južnjakov. V tem, kar pravita, je seveda nekoliko resnice.

Voditelj monarhistov Lauro, največji lastnik ladij, je potrošil milijone za propagando (sam pravi, da dve ladji pljujeta izključno za njegov tisk). Prav tako tudi fašisti niso skoparili z denarjem, ki jim priteka iz bogatih virov, saj ima njihov sekretar De Marsanich dobre zveze s poslovni krogovi še iz časov, ko je bil predsednik velike tovarne avtomobilov Alfa Romeo v Miljanu in vodja ene največjih italijanskih bank. Toda "propaganda" prevara je vendarje kaj nepravičljiv izgovor za zmago fašistov, za katero so vzroki drugje.

Italijanski jug je po politični razgledanosti množič gotovo bolj zaostal od severa, kajti tu res ni bilo osvobodilnega gibanja, niti nemške zasedbe, kakor na severu, in že od Risorgimenta sem so tam skoraj neizpremenjeni družbeni odnosi, medtem ko je na severu kapitalizem z industrijo ustvaril široko plasti delavskega prebivalstva. Na jugu pa pride danes samo 39 delavcev na tisoč prebivalcev, še manj kot leta 1938, ko jih je prišlo 45. Odstotek delavstva na jugu ni samo sorazmerno glede na celoto upadel, temveč tudi absolutno, saj je danes štiri tisoč delavcev manj, kot jih je bilo leta 1938.

Tako se je razlika med severom in jugom Italije po vojni še povečala. Za to nosi seveda desetgovno načrt za določitev pokojnine pohabljencem, ki se borili v republiki de Salo? Ali je res ali ni res, da je demokrščanska vlada vrnila fašistom položaj, s katerih so bili odstranjeni in jim celo vrnila zaostalo plačo? Ali je res ali ni res, da je zavzela vlada do fašistične milične pomirjevalno stališča in da je njenim pripadnikom zagotovila pokojnino in tak pravni položaj, kakršnega niso imeli niti za časa Mussolinija? Ali je res ali ni res, da je vlada dala pokojnino po habljencem in sorodnikom padlih v španski vojni?

"Ali je res ali ni res, da je bil ravno De Gasperi tisti, ki je predložil nedavno načrt za določitev pokojnine pohabljencem, ki se borili v republiki de Salo? Ali je res ali ni res, da je sedaj zaprtih v Italiji samo 442 fašistov, krihiv najhujših zločinov? Vrata je bila odprta deset tisoč zaprtim fašistom, medtem ko ima majhna Belgija v zaporih še danes deset tisoč kolaboracionistov."

Res boljšega in bolj zgoščenega dokaza ni mogoče dati za to, kako je demokrščanska vlada popuščala fašizmu. Toda fašisti so v takem ljubkovaju demokrščjanov upravičeno videli njihovo šibkost, če ne že vzpopljujanje. Zato je smeršna današnja začudenost v vrstah demokrščjanov nad nenavadnim porastom fašističnih volivcev, ki danes štejejo v Italiji skupno z 10 milijoni, kar je izjavil, da se je odločil za pobeg, ker so mu albanske oblasti zaprle brata, pa tudi zaradi terorja, ki vlada v Albaniji.

Toda ne samo to. Predvolilni predlog don Sturza, da bi se stranke sredine: demokrščanska, republikanska, liberalna in socialdemokratska povezale z

monarhisti in fašisti, kaže celo, da je med demokristjani močna struja, ki si želi zavezništva z monarhofašizmom, za katerega se že dalj časa zavzemajo vaticanski krogovi. Nekateri časopisi so objavili več podrobnosti o zakulisnih razgovorih med Vatikanom, vodstvom demokrščanske stranke ter monarhisti in fašisti.

Glavni pobudniki teh razgovorov so bili monsignor Montini, desna roka Pija XII., pater Dežza, rektor Gregorijanske univerze, in pater Leiber, papežev sekretar, ter rimski kardinal Clemente Micara. Predsednik katoliške akcije Gedda pa se je med celo osebno sestal z bivšim Mussolinijevim maršalom Grazianijem, za katerega je dejal, da je "dober in po veri žive katolik." Teh vesti katoliški tisk ni zanikal in njihov list "Quotidiano" jih je celo potrdil, ko je napisal:

"Odnosaji z osebami italijanskega političnega sveta so del normalnih stikov, ki jih profesor Gedda vzdržuje z različnimi predstavniki filozofskih, družbenih in političnih stuj."

Ti razgovori sicer pred volitvami niso dali začlenjenih rezultatov. (Dalje na 3. strani)

NOVI GROBOVI V DOMOVINI

Umrla je Marija Makovec, upokojenka Tobačne tovarne. Pogreb je bil 3. julija iz Marijine kapelice na Žalah.

Po dolgi in mučni bolezni je umrla 1. julija Ivanka Senica Šoštanj. Zapušča soproga in dva vnuka.

Preminila je Julija Fenc, rojena Perko, profesorica. Pokopana je bila 3. julija iz Krištofovih kapelice. Zapušča sestre in nečakine.

Dolgotrajni bolezni je podlegla Franja Urek, rojena Križanič. Pogreb je bil 3. julija iz Jakobove kapelice na Žalah. Zapušča otrok v vnuku.

Umrla je Marija Stopar, ki je župna sinova in hčere v Lokvi Opčini, Ljubljani v Clevelandu. Dne 3. julija je bil progrev Jožeta Goltesa, ki zapušča otroke in nečakine.

V 82. letu starosti je umrla Antonija Sešelj, rojena Mundap. Mežnarjeva mama pri sv. Petru. Pogreb je bil 3. julija Žal. Zapušča otroke in njih družine.

Dne 1. julija je umrla Marija Pirkmajer, rojena Lauter, Dobrni. Zapušča moža dr. Pirkmajer in drugo sorodstvo v München, Ljubljani, Lopru in Dobrni.

Nenadoma je umrl v 85. letu starosti Andrej Kajzer, na Korošici 12. Pokopan je bil 2. julija v hiši žalosti na pokopališču v Dravlje. Zapušča soproga in sorodnike v Ljubljani, Clevelandu in Šutni.

Preminila je Alojzija Lukež, rojena Bahovec, v 65. letu starosti. Pokopana je bila 3. julija Žal. Zapušča sinova in druge sorodnike.

Umrla je Frančka Kovačič, rojena Zalar, ki je bila pokopana 3. julija v Borovnici. Zapušča moža, otroke, brate, sestre in druge sorodnike.

Beograd, (Tanjug). — Zgodaj zjutraj 29. junija je pribeljal v Jugoslavijo pri Deličkem brdu albanski podčastnik Ali Ramadana Matola, ki je služil v albanski kavaliriji Čafa San. Albanski podčastnik, ki je zbeljal z orožjem, je izjavil, da se je odločil za pobeg, ker so mu albanske oblasti zaprle brata, pa tudi zaradi terorja, ki vlada v Albaniji.

PRIBEŽAL JE ALBANSKI PODCASTNIK

Beograd, (Tanjug). — Zgodaj zjutraj 29. junija je pribeljal v Jugoslavijo pri Deličkem brdu albanski podčastnik Ali Ramadana Matola, ki je služil v albanski kavaliriji Čafa San. Albanski podčastnik, ki je zbeljal z orožjem, je izjavil, da se je odločil za pobeg, ker so mu albanske oblasti zaprle brata, pa tudi zaradi terorja, ki vlada v Albaniji.

LETALSKA ZVEZA S SALZBURGOM

Zagreb — Letalska zveza JAT z Reke čez Zagreb in Graz je bila podaljšana do Salzburga, kjer so uredili novo letališče.

Fran Milčinski:

Cvetje in trnje

PREDSEDNIK GROGA

Pa je deda nekaj zaskrbelo in zdaj se je zavedel, da se predsednik nič ne krega, nič ne vpije. "Pošast!" si je rekel, "to ni dobro. Ni vrata, da me res zapro za osem mesecev! Grunt pa brez gospodarja! Babe družina ne uboga; nič jji ni reči, babi, je pridna in poštena, ali kdo se bojni ženskega krila! Če gre gospodar z doma, je malo drugače, kakor da gredo vsi. Sosed, ta zobač, pa bo ongal po senožeti kakor svinjski v ři in še baha se bo, gobec kako nas je ugnal!"

Te misli so ga begale. Pozabil je na vse drugo, še za priče se ni zmenil, kako so prisegale, edina mu je bila skrb: Zaprt bom, škrice tam zgoraj se nič ne zadiča; če bi se zadiral, bi reč dobro kazala, tako pa ne. In ta skrb je rastla in bolj in bolj je bila najnaj in bolj in bolj živa in očlasti škrice zalihi je čital staro razsodbo iz pravde zastran pota čez senožet in jo je čital rahlo in zmerno, kakor bi padal pomladanski dež—da bi ga tri sto vragov!—Pa si je mislil obtoženec: čemu tistole Žebra, mar bi se kregal škrice zalihi!—In je to rekpel samemu sebi in sam ni vedel, da je samemu sebi govoril tako glasno, da je besede slišal in razumel tudi častiti predsednik.

Ta je bila nova! Kaj takega oči Pipan že ni bil doživel. Glej ga, deda irhastega! In ga je pogadel za besedo: "Kaj škrice zalihi? Kdo je zalihi? Kdo je škrice? Koj te vtaknem v luknjó, da boš črn in višnjev, predno venkaj prideš. Da boš pomnil škrice zalihi!"

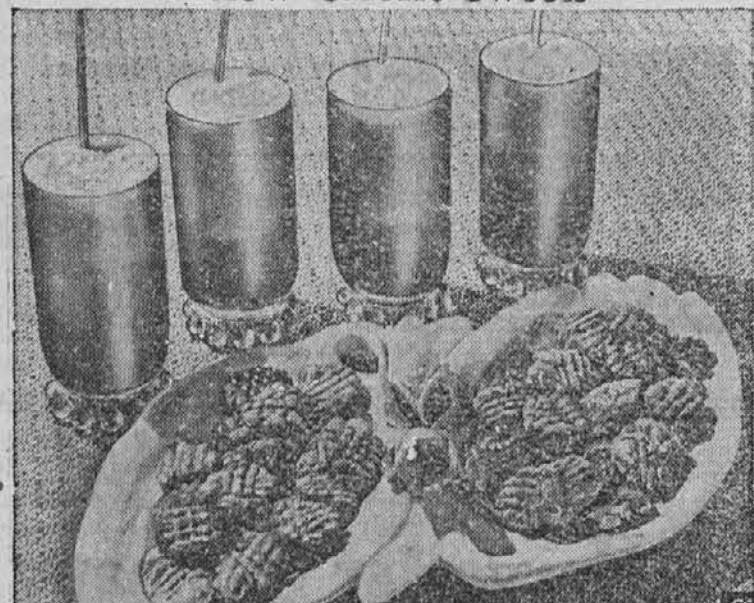
Iz rahlega dežja sta se bila v hipo razvila grom in tresk, da se je zbudil skrokani zapisnikar

LOUIS ADAMICOVNA NAJNOVEJO KNJIGO "THE EAGLE AND THE ROOTS"

se dobi pri

ENAKOPRAVNOSTI
6231 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio
CENA KNJIGI JE \$5.00

Low Calorie Sweets

Not so long ago, folks who were trying to lose weight had to pass up sweets. Especially, sweets that had to be cooked. Sweet desserts, sweetened beverages, candies and cookies were out of bounds. Now, with the advent of Sucaryl, the non-caloric sweetener that can be cooked without losing its sweetness or becoming bitter, the serious dieter can lose pounds with ease while still satisfying the desire for sweetness.

Take our two recipes for today, Coffee Fluff and Cinnamon Shorties. They not only are sweet low calorie foods but they are high in the protein, vitamin and mineral nutrients a reducer must have for good bones and good tissues.

Cinnamon Shorties are the answer from the Calorie Saving Kitchen to all those inquiries for a good, buttery sweet cookie that is really low in calories.

Coffee Fluff

6 tablespoons non-fat dry milk 1½ teaspoons Sucaryl solution
2 cups strong cold coffee 1 teaspoon vanilla

Combine all ingredients in electric blender. Beat until thick and fluffy. Serves 4. Each serving contains 42 calories, 4 grams protein, .2 gram fat, 6 grams carbohydrate. If made with sugar, each serving would contain 90 calories.

Cinnamon Shorties

5 tablespoons shortening 12 Sucaryl tablets
1 cup sifted all-purpose flour 2 teaspoons vanilla
½ teaspoon baking powder 1 tablespoon milk, fruit juice or coffee
½ teaspoon salt 1 teaspoon cinnamon

Cream shortening, mix and sift flour, salt and baking powder; blend into shortening. Crush Sucaryl tablets; dissolve in combined vanilla and milk. (or other liquid). Stir into flour mixture and mix thoroughly. Sprinkle cinnamon over dough; knead in, so that dough presents a streaked appearance. Shape dough into small balls and arrange on lightly greased cookie sheet. Flatten balls with fork dipped in cold water. Bake in moderate oven, 375° F., 12 to 15 minutes or until edges are golden brown. Makes 30 cookies. Each cookie contains 32 calories, .5 gram protein, 2 grams fat, 3 grams carbohydrate. If made with sugar, each cookie would contain 40 calories.

"plesnivo kopito"—kopito je bila govorniška figura za nos—"da te lastna baba ne bo več spoznala!"

Tako je govoril in že se je krik in kreg obračal na tepež in metež, pa je sodni sluga, rejeni gospod Finžgar, stopil med bojeviti stranki in ju potisnil s kreko roko vsakega na svojo klop in ni drugega rekel, le s pestijo v rebra je dal temu kakor onemu prijateljski migljaj. Gospod Finžgar je bil širom znamna, ugledna osebnost, njegov migljaj je zaledil in do veljave je prišel zopet predsednik Grog.

"Grešnik stari," je grmel, "ali sto človek, ali ste zver? Zdajste ste pokazali, kakšen ste Hero! Le besedico še zinete, pa greste s te klopi ven in se bo skončalo za vas!"

V irhastem dedu se je vnovič zbulil odpor: "Kdo me bo ven gonil? Mar ne plačujem frankov, da ne bi smel tode sedeti?" in se je z rokami oprijel svojega sedeža, pripravljen na vse.

"Ven!" je ukazal predsednik in je stal in je iztezel roko, kakor Napoleon na slikah, "ven!"

Sluga je prijel obtoženca pod pazdušo, zdaj bi se bilo skoraj kaj pripetilo, pa je hitro pristopil dr. Korenina, rdeč je bil kakor kuhan rak in je šepnil svojemu klientu par besed v uho, kratke so bila, pa krepke, da je odnehal in brez hujše sile šel iz dvorane.

Predsednikove oči so iskale še drugo bojno stranko, pa je niso našle, potuhnile se je bila za peč.

Potem se je mirno končalo dokazovanje, državni pravnik in zagovornik sta povedala svoje molitvice in smo šli se posvetovati.

Pa smo bili vsi teh misli, tudi predsednik Grog, da obtoženec ni krv. Baš njegov in njegovega nasprotnika nebrzdani nastop pri razpravi nas je uveril, da so take groznljive, kakšne so predmet obtožbi, nič drugega in nič več nego običajna oblika medsebojnega občevanja teh ljudi, ne da bi v robati govorici ticala bog ve kaka zloba; in uverili smo se tudi, da so ti ljudje vsi enaki, in kakor drug z drugim govor, tako tudi drug drugega razumevajo, in je sosed v svoji razburjenosti danes tudi pokazal in dejansko priznal, da se obtoženca, navzicle groznljam, prav nič ne boji. Manir, smo rekli, manir obtoženec res nima, to je jasno kakor beli dan; ali za manire so plesne šole, ne pa ječe—in skratka: mi ga ne bomo zapirali.

Sluga, gospod Finžgar, je spustil obtoženca spet v razpravo, davorano in Grogom Pipan mu je razglasil oprostilno razsodbo in jo obrazložil na svoj stare pristni način, in če bi se dali ti razlogi na zlato tehtnico, bi se bilo našlo v njih devet razčlenjenih in pet nevarnih groznenj. Pa zato nihilo nič zamere in sta si moralna nazadnje še v roke seči sovražna soseda in sta za slovo dobila dobrohotni svet, naj se prej vpišeta v plesno šolo.

Zunaj je opreščen obtoženec zagovorniku dr. Korenini razdel svoje mnenje o predsedniku.

"So dober gospod," je rekpel. "Le od kraja so bili prevēc mrtvi in je slabo kazalo, ker niso nič onegali in kričali. Ni šlo drugače, jih je bilo treba podzgati, da so prišli v ogenj. Pa ko so se razvleli in so jeli vpiti, se mi je kaj dobro zdelo, in ko so zagrozili, da me dado obesiti na vešala, mi je kar odleglo: vedel sem po vaših besedah, da bom prost. Res prav golant gospod!"

K O N E C

YOU can be the woman of the year

PREPARE FOR NURSING—
The most needed profession for women in a National Emergency

Talk to the Director of Nurses at your local hospital, or apply to a college or hospital School of Nursing.

ITALIJA MED SICILO IN KARIBIDO

(Nadaljevanje z z. strani)

tatov, deloma zato, ker so se proti taki povezavi uprle tako imenovane manjšinske stranke, republikanska, liberalna in socialdemokratska, deloma pa zato, ker tudi med fašisti in monarhisti ni bilo razpoloženja za takšno povezavo, kajti primer Gianinija in njegove stranke "Uomo Qualunque," ki se je leta 1948 povezala s sredinskim strankam, ni bil nič kaj svetla vzpodbuda, kajti ta stranka je zaradi sodelovanja z vladnimi strankami pozneje popolnomoč izgubila na moči in šteje danes le še 40 tisoč volivcev.

Hkrati pa izid teh razgovorov tudi dokazuje, da danes ni več čas, ko bi lahko demokrščanska stranka vsiljevala pogoje monarhfašističnim strankam. Toda razgovori se bodo sedaj po volitvah gotovo spet nadaljevali, kar je obljubila že pred 25. majem "Civilta Cattolica," Geddinga glasilo.

Položaj demokrščanske stranke se je nameč močno zamajal. Od volivev 1948 jih je ohranila do danes le še dve tretjini. Levica in desnica, čeprav ne ustrezata več nekdanjem pojmom, danes že skoraj dosegata moč sredine, kar grozi močno sprememiti razpored političnih sil v Italiji, kajti prihodnje leto bodo parlamentarne volitve, na katerih se zna zgoditi, če bo šel razvoj v tej smeri naprej, da bodo sredinske stranke ostale v manjšini, s čimer bo neposredno postavljen na dnevni red vprašanje oblasti v Italiji. In prav zaradi tega, ker so sedanje volitve odkrile te mračne perspektive za Italijo, jim pripisujejo doma in v tujini toliko, naravnost izreden posmen. Vsekakor stoji danes Italija pred zamotanim vprašanjem, kako naj izvozi svoj čolnič med Sicilijo in Karibido. Nemajhna zgodovinska odgovornost leži prav na demokrščanski stranki, katero največja preizkušnja šečaka.

Samo dve poti sta možni za krščansko demokracijo, ali bo ubrala bolj demokratično smer od sedanje, ali pa se bo prej ali slej znašla v naročju fašizma. Toda naraščajoči vpliv vaticanskih krovov v njej upravičuje bojazen, da se utegne nagniti na desno. To, kar ni uspelo Geddi dosegel pred volitvami, se zna zgoditi po njih. In lahko se znova ponovijo dogodki 28. oktobra 1922, ko je Mussolini korakal na Rim, kajti prihodnje leto ne bo šlo samo za rimski Campidoglio, na katerem "ne sme biti postavljen proti Vatikanu ali Quirinalu ali obema skupaj," kakor je 23. aprila pisal "Osservatore Romano," kajti Campidoglio naj bi bil "symbol tradicij rimskega naroda in njegove posebne pridnosti politični aktivnosti države in religiozni aktivnosti paščestva"—temveč bo bitka za sam Quirinal, na katerem seveda papež ne bo dopustil zgraditi protioltarja Vatikanu.

Takšna politika Vatikana bi seveda pripeljala Italijo do črnih dni, ko bi stale nasproti drug drugi dve protinarodni, sili, žrtve njunega medsebojnega boja pa bi bilo italijansko ljudstvo. Zmagajo fašizma ali kominformizma bi prinesla novo strahote Italiji.

Vatikanska struja v demokrščanski stranki je zelo močna. Toda proti tej je v njej tudi druga, ki poziva na nastop proti fašizmu, sicer kasno, toda vendar še ne prepozno. De Gasperijeva vlada je že dolgo obljubljala zakon proti fašističnim strankam, toda šele sedaj, po volitvah, je začela skupščina razpravo o njem. Morda je to znak iztreznenja v demokrščanski stranki, čeprav s sprejetjem zakona še ne bo preprečena fašistična nevernost, če ne bo pri vladu resne namere, da izpodkoplje fašizmu tudi tla, iz katerih raste.

Toda kdo si upa verjeti v to. V prihodnje se nam zato obeta

FAŠIZM IN ITALIJA

močno strujanje v demokrščanski stranki, kajti ob preokrenitvi v to ali ono smer bo najbrž prišlo tudi do razkola v njej, bodisi da z naslonitvijo na fašistične in monarhistične stranke izgubi pristaše med antifašisti, bodisi da s politiko proti fašizmu vzbudi odpor pri desnem kriku. Vsekakor bodo doble čedalje večji pomen dosedanje manjšinske stranke, republikanska, liberalna in socialdemokratska kot stranke politične sredine.

Kakor je na eni strani torej razvoj Italije, je seveda razen od notranjih razmer močno odvisno tudi od mednarodnih okoliščin. Med demokratičnimi krogji na Zahodu je povzročil izid volitev na italijanskem jugu vsekakor vznemirjenost, kajti fašizem, ki kaže že prve roge v Italiji in ki je zrasel tudi po krivdi Zahoda, lahko v določenem trenutku usmeri svoj udar tudi proti Zahodu, kakor kažejo izkušnje z njim iz komaj polpretek dobe.

Zato je zmaga fašizma na volitvah 25. maja v resnici opozorilo,

kakor

"Times," predvsem opozorilo Londonu in Washingtonu.

—

I. Tavčar.

(Po "Slovenski poročevalci")

NAJBOLJŠA SEKURITA, KI JO MORETE IMETI**Zemljišče je najboljša investicija, ki jo morete kdaj imeti.****Imamo zidano poslopje s 6 stanovanji, da vam to dokažemo. Gorkota za vsako stanovanje posebej; stanovanja se lahko odda. Imajo po 4 sobe. Vse to dobite v stanovitni naselbini za samo \$24,000.****Poklicite še danes, da vam pokažemo to poslopje.****Mr. Shemkunas****PORATH****2828 Euclid Ave. SU 1-6600**

DOBER POSET GLEDALIŠČA

Vzlic topudem vremenu, ima naše gledališče vedno obilo posetnikov, ker imamo dobro urejeno napravo za pravilno umetno prezračevanje, da so prostori udobne temperature. Vabljeni ste, da se razvedrite tudi vi.

R. K. O. KEITH'S — E. 105th THEATRE
FAST 105th STREET & EUCLID AVENUE

6502 ST. CLAIR AVE. ENDICOTT 1-0583

Avtomobili in bolniški voz vedno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 EAST 152nd STREET Tel: IVanhoe 1-3118

Za pojasnila se obrnite na

OFFICE GIRL WANTED

SOME TYPING AND BOOKKEEPING

Call

A. J. BUDNICK

6631 St. Clair Ave. — UT 1-4492

KJE SE NAHAJA

Terezija Sladek, poročena Oroščica, živi v Clevelandu in možno je da še sedaj biva tu. Za njen naslov želi zvesti Franc Ferfilj v Ljubljani. Ako kdo ve zjavi pri

AUGUST KOLLANDRU

6419 ST. CLAIR AVENUE,

Cleveland 3, Ohio

POZOR, G. I.

HIŠA NAPRODAJ.

Na 1221 E. 71 St.

Pražna.

Ima 5 in 5 sob, fornez in 3 garaje.

Imam še več hiš na razpolago

po zmersni ceni.

Poklicite

GEORGE KASUNIC

JANEZ JALEN

OVČAR MARKO

POVEST

(Nadaljevanje)

Nič več ni videl Jok Jerneja, kakor bi bil res odšel. Stoplil je izza skale: "Koj ga naprežem, če se bo dal." Tihom se je bližal Marku.

Njegovi jarci so sprožili kamen, ki se je privalil v ruševje in znova prepodil zajca.

Nekaj sežnjev za Markovim hrbitom je Jernej obstal. Marko je udaril s pestjo ob svoje koleeno: "Kar vzame naj ga, Višnarjevega. Kar! Za kužico ji ne bom." Vstal je in pogledal za tropon.

Jok, ki je do takrat res samo slutil, zakaj je Marko potr, je sedaj zvedel iz njegovih lastnih

besed. Vesel je bil, da jih je ujel, in že je hotel odgovoriti: "Prav imaš, Marko, kar vzame naj ga." Pa se je spomnil, da Marko najbrž samega sebe tolaži, misli pa vse drugače: "Utegnil bi ga, raztrogotiti. Po tem bi zlomka ne poprijel. Moram pa fanta vpreči. Če ne bo hotel sam stopiti v ojnico, ga prevarim. Ko bo vlekel, mu bo že odleglo?"

Jok se je oglasil: "Marko! Na koga se jeziš?"

Prestrašen se je obrnil Marko: "O nič, nič. Pa si tako tiko prišel kakor bos."

"Morebiti le tebi šumi po glavi, da bolj malo slišiš."

Marko ni nič odgovoril. Skrbelo ga je, ali je Jok razumel, kar je rekel: "Se bo že izdal."

Jok pa je sedel poleg Marka: "Sveda. Če je človek le preveč sam, mora včasih izpregovoriti, da mu jezik ne zastane. No pa, saj je že vsak dan dan krajsi in bomo kmalu pasli okrog vasi, na Rebri in Blatih. Ali že kaj težko čakaš?"

Marko ni vedel, ali ga kompostelski romar skuša ali mu naga-ja. Ostro ga je pogledal, pa ni mogel nič razbrati iz oči in obraza, zato se tudi sam ni hotel izdati:

"Meni je vseeno. Nekje človek živi."

"Se mi je zdelo, da premalo misliš na to."

"Zakaj?" je osupil Marko.

"Zakaj?" Jok je nalač pomolčal, da je bil Marko v skrajni zadrugi, češ, bo potem bolj voljno stopil v ojnico: "Če te kakšna posebna nesreča ne zadene, katero te Bog varuj, boš, kakor kaže, kakšnega pol tucata jarcev pripasel. Ali si že pozabil, kako sta se s Podlipnikom dogovorila?"

Marko se je razvnel: "Nisem pozabil. In ne popustim Cenu niti kosem volne ne. In če se do grda spreva. Zakaj bi imeli bogatini vedno prav. Saj prihodnje leto skoro gotovo ne bom več pasel pri Podlipniku. Si bom že poiskal kakšno drugo delo."

Z vso dlanjo se je Jok drgnil okrog ust in po neobriti, resasti bradi, da je skril smeh, ki mu je uhajal. Prav dobro je vedel, kako bi Podlipnik svojega ovčarja lahko prikrajšal za dogovorjeno plačo, če bi si Marko in Ančka ne bila prišla navzkriž: "Pa ga ne bi. Preveč sam nase drži. Le bud bodi fant, čeprav nimaš prav. Čakaj? Sedaj te vprežem."

Jok je dvignil glavo: "Mā-

ko! Kam pa boš s pripasenimi jaci?"

"Prodal jih bom."

"V jeseni, ko bodo na pol za-stonji?"

"Čez zimo jih ne morem pre-ziviti. Nimam mrve."

"Napravi jo!" Jok je vstal: "V Srednjem vrhu, kamor z ži-vino zavoljo zverine ne upamo, raste v nekaterih krajih do pa-su visoka trava. In marsikje med skalami, kamor jaci ne morejo, človek pa pride, je tako go-sta deteljica, da gre komaj kosa-skoi no. Po srp in po koso, po kladiva in rjuhu stopi domov in senci in žanji, suši, s trtami v bremena veži in vlači in v rjuhi na hrbitu nosi do poti pod Sred-nji vrh, na kopišče. Kopo naredi in jo ogradi zavoljo živine. Za kravo lahko napraviš mrve, ne samo za nekaj jarcev, če si, ka-kor bi moral biti. Pozimi pa s samotnicami ponjo, da ti ne bo dolgčas brez dela. Veš, Marko, to pravim: Dolgčas je za mlade-ja človeka najbolj malopriden tovariš."

Marko pa je sedel poleg Marka: "Seveda. Če je človek le preveč sam, mora včasih izpregovoriti, da mu jezik ne zastane. No pa, saj je že vsak dan dan krajsi in bomo kmalu pasli okrog vasi, na Rebri in Blatih. Ali že kaj težko čakaš?"

Marko ni vedel, ali ga kompo-stelski romar skuša ali mu naga-ja. Ostro ga je pogledal, pa ni mogel nič razbrati iz oči in obraza, zato se tudi sam ni hotel izdati:

"Meni je vseeno. Nekje človek živi."

"Se mi je zdelo, da premalo misliš na to."

"Zakaj?" je osupil Marko.

"Zakaj?" Jok je nalač pomolčal, da je bil Marko v skrajni zadrugi, češ, bo potem bolj voljno stopil v ojnico: "Če te kakšna posebna nesreča ne zadene, katero te Bog varuj, boš, kakor kaže, kakšnega pol tucata jarcev pripasel. Ali si že pozabil, kako sta se s Podlipnikom dogovorila?"

Marko se je zavedel, da Jok pozna njegove težave in mu hoče pomagati: "Niti oče bi ne mogel biti boljši z mano." Ni vedel, kaj bi rekel.

"No, kaj razmišljaš?" je opomnil Jok, pa precej trdo.

"Vidim, da soše ljudje na sve-tu, ki me imajo radi."

"Tako govorjenje je za babe. Ali boš, ali ne boš?" Marko je kratko premislil.

"Za konja napravim mrve, če treba. Kajžar je Podlipnik proti meni s svojim velikim rovtom. Moj je večji. Ves svet med Stolom in Begunjščico je moja seča."

"Ta beseda se ti poda, ne pa, da se bijeo po kolenih. Bo že, ka-kor vama je namenjeno."

Jaci so vstali in Volkun pri

tropu je začel besno lajati. Mar-

ko se je zganil: "Pes me kliče."

Tudi prej te je, pa ga nisi sli-

sāl."

Marko se je samo nasmehnil in v skokih odhitel k tropu.

Spehan je lezel Jok k svoji

drobnici. Oziral se je na Marka:

"Kako zna pasti. Ančka utegne

biti čez leta še žal, da se mu je

skujala. Če se mu je—"

Marko se je razvnel: "Nisem

pozabil. In ne popustim Cenu niti

kosem volne ne. In če se do grda

spreva. Zakaj bi imeli bogatini

vedno prav. Saj prihodnje leto

skoro gotovo ne bom več pasel

pri Podlipniku. Si bom že poiskal

kakšno drugo delo."

Z vso dlanjo se je Jok drgnil

okrog ust in po neobriti, resasti

bradi, da je skril smeh, ki mu je

uhajal. Prav dobro je vedel, kaj

bi Podlipnik svojega ovčarja

lahko prikrajšal za dogovorjeno

plačo, če bi si Marko in Ančka

ne bila prišla navzkriž: "Pa ga

ne bi. Preveč sam nase drži. Le

bud bodi fant, čeprav nimaš

prav. Čakaj? Sedaj te vprežem."

Jok je dvignil glavo: "Mā-

ber večer. Odgrnila je že odejo, pa jo je hitro potegnila nazaj nase, da bi ne opazila Rozalka: "Ne. Ne morem, ne smem. Če je tak, pa naj bo."

Pod oknom je kakor v zemljopkopan stal Marko. Srce mu je bilo, ne v prsih, v grlu, kakor kadar je bil najbolj spehan med hojo po strminah. Sama so se odpirala usta, in močno se je moral premagovati, da ni poklical: "Ančka!"

Premagal bi ga bilo, če bi si ne bil natiroma ponavljal: "Ne. Ne. Ne morem, ne smem. Če je tak, pa naj bo."

Rozalka je že davno snela z želbla ključ in ga držala v roki; z drugo pa je še vedno tipala po steni, kakor bi ga še vedno iskala, pa je le poslušala, kdaj se bo oglastil Marko.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ. Marko pa se je oglasil: "Ali ga še kuješ ali kaj. Tak, daj že želite."

Vrgla mu je ključ na pesek pod oknom.

"V kradi ti ga bom pustil. Lahko noč!"

Utihnili so Markovi koraki. Ančka si je zelela, da bi zalajal kak pes, kakor bi se bila bala, da bi v nočni tišini ne slišala Rozalka, kako kriči v njej: "Ni me poklical. Ni me naročil pozdraviti. Ni. Še vprašal ni po meni."

In naj si je še takoj ponavljala: "Če je tak, pa naj bo," ni mogla previpiti samo sebe. Niti poznala se ni več. Saj se je vsa spremnila v en sam bolestenski krik: "Marko! Maaarkooo!"

Kakor sta bili dekleti trudni, tisto noč Ančka ni zatisnila očesa; Rozalki se je pa šele proti jutru za nekaj minut zadremalo.

Marko je takrat počival pri križu na vrhu krniške poti. Še vedno je imel v nosu plesivo pust vonj, katerega se je nabral čez noč v zapuščeni svoji lastni hiši: "Ni prav, da smo tako zapustili svoj dom. Ni prav. Oča bi bili žalostni, če bi še zivelj."

Njegov naslov je

V vasel so klicali petelini dan.

"Ni prav. Sama od sebe bi v kратkih letih hiša razpadla. In jaz sem tako odredil. Slab gospodar sem. Morda mi gre zato vse narobe."

V Završnici se je napil vode. Brez kosila je gnal trop na pašo.

Ančka in Rozalka sta se pokropli in stopili iz lope. Iz gručevantov pred cerkvijo se je odtrgal Višnarjev Šimen in se jima pridružil.

Prijazno se je pogovarjal z Ančko, popravljal ogrenjen suknjič, se poigral tuintam s težko srebrno verižico, za Rozalko se pa še zmenil ni kakor bi bilo njemu, gruntarskemu, prepovedano govoriti z lanovko.

Rozalka je pri prvi priložnosti zaostala in se pridružila drugim dekletom, ki so namigavale na Šimna in Ančko: "Brhek par sta."

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Rozalka je pri prvi priložnosti zaostala in se pridružila drugim dekletom, ki so namigavale na Šimna in Ančko: "Brhek par sta."

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno navidezno iskala ključ.

Ančka je čakala. Rozalka je še vedno navidezno iskala ključ.

Marko pa je zavil, da je še vedno